

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie**

RWA-61-9/14/MSK/WJ

Warszawa, 23 maja 2016 r.

DECYZJA nr RWA- 4/2016

- I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.) w związku z art. 3 ustawy z dnia 10 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 945) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Rzetelnej Firmie Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

po uprawdopodobnieniu stosowania przez **Rzetelną Firmę Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów**, polegających na prezentowaniu na stronie internetowej <http://www.rzetelnafirma.pl/> nieprawdziwych informacji, które mogą wprowadzać w błąd, o treści:

1. „(...) *Stała aktualizacja oparta o dane Krajowego Rejestru Długów sprawia, że Certyfikat Rzetelności jest obiektywnym dowodem rzetelności i przejrzystych zasad działania przedsiębiorstwa*”;
2. „*Certyfikat Rzetelności (...) jest najbardziej aktualną informacją o solidności i wypłacalności firmy*”,

podczas gdy z treści „Certyfikatu Rzetelności” wynika jedynie, że podmiot na nim widniejący na dzień wystawienia certyfikatu nie posiada przeterminowanych zobowiązań notowanych w Krajowym Rejestrze Długów Biurze Informacji Gospodarczej S.A., określonych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1015 ze zm.), co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206 ze zm.) oraz godzić w zbiorowe interesy

konsumentów i w związku z tym może naruszać art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

i po zobowiązaniu się przez Rzetelną Firmę Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu do zaniechania tych działań poprzez:

- 1. zamieszczenie na stronie internetowej przedsiębiorcy, w miejsce zakwestionowanego komunikatu, w zakładce zatytułowanej „O programie” informacji o następującej treści:**

„Rzetelna Firma to program dla każdego przedsiębiorcy, który chce pokazać, że rzetelność i uczciwość w biznesie jest dla niego najważniejsza. Ułatwia on budowanie pozytywnego wizerunku swojej firmy, jako wiarygodnej i wypłacalnej. Uczestnicy programu otrzymują Certyfikat Rzetelności, który potwierdza brak niespłaconych zobowiązań notowanych w Krajowym Rejestrze Długów BIG S.A.

Certyfikat wydawany jest w formie tradycyjnej oraz w formie elektronicznej – aktualizowanej na bieżąco, dostępnej online. Dzięki temu stanowi on obiektywną informację o solidności i wypłacalności firmy.

Rzetelna Firma skupia już ponad 50 000 przedsiębiorstw, ze wszystkich gałęzi gospodarki”,

- 2. zamieszczenie na stronie internetowej przedsiębiorcy, w miejsce zakwestionowanego komunikatu, w zakładce zatytułowanej „Co to jest Certyfikat Rzetelności” informacji o następującej treści:**

„Certyfikat Rzetelności to dokument, dzięki któremu pokażesz, że Twoja firma nie jest wpisana do Krajowego Rejestru Długów BIG SA. Oznacza to, że nie posiada ona żadnych niezapłaconych zobowiązań wpisanych do ww. bazy dłużników. Dzięki temu możesz być postrzegany jako wiarygodny i rzetelny kontrahent, któremu można zaufać.

Certyfikat jest dostępny w formie elektronicznej i papierowej – możesz umieścić go w widocznym miejscu w swojej firmie.

Twój klient może sprawdzić aktualność Certyfikatu o dowolnej porze. Wystarczy, że kliknie w banner zamieszczony na Twojej stronie www”,

nakłada się na Rzetelną Firmę Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu obowiązek wykonania powyższego zobowiązania w terminie 1 (jednego) miesiąca od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

- II.** Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Rzetelną Firmę Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu obowiązek przedłożenia Prezesowi Urzędu Ochrony

Konkurencji i Konsumentów sprawozdania z wykonania nałożonego zobowiązania poprzez przedstawienie dokumentów potwierdzających wykonanie zobowiązania, w szczególności zrzutów strony internetowej, **w terminie 2 (dwóch) miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.**

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Warszawie przeprowadził, wszczęte z jego inicjatywy, postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy Rzetelna Firma Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu (dalej również: Spółka, Przedsiębiorca) w ramach prowadzenia lub realizacji programu o nazwie „Rzetelna Firma” dopuściła się naruszenia chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniającego wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.; dalej także jako: ustawa okik).

Z posiadanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegaturę w Warszawie informacji wynika, iż Rzetelna Firma Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu prowadzi program o nazwie „Rzetelna Firma”, którego głównym celem jest promowanie etyki w biznesie. W ramach programu „Rzetelna Firma” przyznawane jest m.in. wyróżnienie: „*Certyfikat Rzetelności*”. Spółka, zamieszczając opis dotyczący ww. wyróżnienia na swojej stronie internetowej <http://www.rzetelnafirma.pl/>, w zakładce „*dla konsumentów*”, wskazuje, iż:

- „*Certyfikat Rzetelności pomaga budować zaufanie klienta wobec firmy. Stała aktualizacja oparta o dane Krajowego Rejestru Długów sprawia, że Certyfikat Rzetelności jest obiektywnym dowodem rzetelności i przejrzystych zasad działania przedsiębiorstwa*” oraz:
- „*Certyfikat Rzetelności jest przyznawany w ramach programu Rzetelna Firma i jest najbardziej aktualną informacją o solidności i wypłacalności firmy*”.

Przedmiotem przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego było wyjaśnienie, czy opisana wyżej praktyka Spółki nie wprowadza konsumentów w błąd poprzez nieuzasadnione posługiwanie się wskazanymi wyżej sformułowaniami, w tym ustalenie, czy opis „*Certyfikatu Rzetelności*” przedstawiany na stronie internetowej Spółki odpowiada treści ww. certyfikatu.

Wyniki przeprowadzonego postępowania dały podstawy do postawienia Spółce zarzutu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

W związku z powyższym Prezes UOKiK postanowieniem z 19 sierpnia 2014 r. wszczął postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez Rzetelną Firmę Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na prezentowaniu na stronie internetowej <http://www.rzetelnafirma.pl/> nieprawdziwych informacji, które mogą wprowadzać w błąd, o treści:

1. „*(...) Stała aktualizacja oparta o dane Krajowego Rejestru Długów sprawia, że Certyfikat Rzetelności jest obiektywnym dowodem rzetelności i przejrzystych zasad działania przedsiębiorstwa*”;

2. „Certyfikat Rzetelności (...) jest najbardziej aktualną informacją o solidności i wypłacalności firmy”,

podczas gdy z treści „Certyfikatu Rzetelności” wynika jedynie, że podmiot na nim widniejący na dzień wystawienia certyfikatu nie posiada przeterminowanych zobowiązań notowanych w Krajowym Rejestrze Długów Biurze Informacji Gospodarczej S.A., określonych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. Nr 81, poz. 530 ze zm.), co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206 ze zm.) oraz godzić w zbiorowe interesy konsumentów i w związku z tym może naruszać art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W odpowiedzi na zawiadomienie Spółka pismem z 5 września 2014 r. ustosunkowała się do postawionego jej zarzutu, wskazując m.in., iż nie zgadza się z zarzutem postawionym przez Prezesa UOKiK. W ocenie Spółki, jej działania nie mogą być traktowane jako praktyka rynkowa, gdyż nie mieszczą się w definicji praktyki rynkowej wskazanej w art. 2 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Zgodnie z treścią art. 2 pkt 4 ww. ustawy „*Ilekroć w ustawie jest mowa o: praktykach rynkowych - rozumie się przez to działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy, sposób postępowania, oświadczenie lub informację handlową, w szczególności reklamę i marketing, bezpośrednio związane z promocją lub nabyciem produktu przez konsumenta*”. W opinii Spółki, komunikaty dostępne na stronie internetowej Spółki nie są bezpośrednio związane z promocją lub propozycją nabycia produktu przez konsumenta. Spółka wskazała, iż „*w ramach prowadzonej działalności gospodarczej nie promuje tejsze działalności wśród konsumentów, nie oferuje bowiem konsumentom towarów czy usług. Działalność Spółki związana z prowadzeniem programu jest skierowana (zgodnie z regulaminem programu) wyłącznie do przedsiębiorców*”, zatem naruszenie zbiorowych interesów konsumentów nie miało miejsca. Informacja zamieszczona na ulotce, zdaniem Spółki, nie jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i nie zniekształca w sposób istotny zachowania przeciętnego konsumenta.

Pismem z 23 października 2014 r. Spółka poinformowała, iż mając na uwadze podstawowy cel działania Spółki, jakim jest szerzenie wśród polskich przedsiębiorców zasad etycznych takich jak m.in. przejrzystość prowadzonej działalności, Spółka składa zobowiązanie do doprecyzowania komunikatów na swojej stronie internetowej, aby rozwiązać wszelkie wątpliwości uczestników obrotu gospodarczego, którzy chcą zasięgnąć informacji o Programie.

Pismem z 3 listopada 2014 r. Spółka złożyła odpowiedź na wezwanie Prezesa UOKiK z 21 października 2014 r., przekazując dodatkowe informacje i wyjaśnienia.

Prezes Urzędu pismem z 27 lipca 2015 r. wezwał Spółkę do przedłożenia dokumentów potwierdzających wysokość przychodu osiągniętego w 2014 r. (CIT-8). Spółka w odpowiedzi na ww. wezwanie przedłożyła stosowne dokumenty i wyjaśnienia.

W piśmie z dnia 19 października 2015 r. Spółka przedłożyła treść proponowanego brzmienia komunikatów, dotyczących programu Rzetelna Firma, które Spółka zobowiązała się zamieścić na swojej stronie internetowej.

Prezes Urzędu poinformował stronę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu oraz o możliwości zapoznania się

z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy w siedzibie Delegatury UOKiK w Warszawie i możliwości wyrażenia stanowiska przed wydaniem decyzji.

Strona niniejszego postępowania nie skorzystała z prawa do zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy.

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Prezes UOKiK ustalił, że Rzetelna Firma Sp. z o.o. jest spółką prawa handlowego wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000330543. Rzetelna Firma Sp. z o.o. jest organizatorem programu o nazwie „Rzetelna Firma”. Stosownie do treści regulaminu programu „Rzetelna Firma” celem programu jest m.in. promocja rzetelności płatniczej i transparentności w obrocie gospodarczym. Program ten przeznaczony jest wyłącznie dla przedsiębiorców, a przyznawane w ramach niego wyróżnienia mają charakter promocyjny. Uczestnicy programu otrzymują tytuł „Rzetelna Firma” oraz prawo do posługiwania się logotypem programu, który mogą zamieszczać na swoich stronach internetowych, w stopce e-mail, ofertach handlowych oraz wszelkiego rodzaju materiałach promocyjnych.

Program „Rzetelna Firma” powstał z inicjatywy Krajowego Rejestru Długów Biura Informacji Gospodarczej S.A., który jest patronem programu. Zgodnie z § 3 pkt 2 Regulaminu Programu „Rzetelna Firma” uczestnikiem programu może zostać jedynie podmiot gospodarczy, który zawarł z Krajowym Rejestrem Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A. umowę o współpracy w zakresie udostępniania informacji gospodarczych.

Organizator Programu tj. Rzetelna Firma Sp. z o.o. nie pobiera opłat za wydawanie Certyfikatów. Opłaty pobierane są przez biuro informacji gospodarczej na podstawie odrębnej umowy danego przedsiębiorcy z biurem jako umowy o udostępnienie informacji gospodarczych.

Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (dalej: KR D BIG S.A.) jako biuro informacji gospodarczej działa na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1015 ze zm., dalej: u.u.i.g). KR D BIG S.A. prowadzi działalność polegającą na gromadzeniu i udostępnianiu danych o nierzetelnych dłużnikach. Zgodnie z powołaną ustawą przedmiotem działalności gospodarczej biur informacji gospodarczej (dalej: BIG) jest pośrednictwo w udostępnianiu informacji gospodarczych, polegające na przyjmowaniu informacji gospodarczych od wierzycieli, przechowywaniu i ujawnianiu tych informacji. Art. 5 ust. 1 u.u.i.g stanowi, iż BIG może być zorganizowane jedynie w formie spółki akcyjnej działającej na podstawie kodeksu spółek handlowych. Według stanu na dzień 20 maja 2016 r.¹ w Polsce działa pięć biur informacji gospodarczej funkcjonujących jako podmioty prywatne: Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A., Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A., Rejestr Dłużników ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A., Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. oraz Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A. Ww. podmioty działają niezależnie od siebie, są w stosunku do siebie konkurencyjne. Pomiędzy biurami

---

¹ Źródło: Krajowy Rejestr Sądowy

nie ma przepływu informacji, każde BIG ma własną bazę danych i prowadzi odrębną listę dłużników.

Do BIG-u nie ma możliwości przekazywania informacji o wierzytelnościach publicznoprawnych. W BIG-u nie są bowiem ujawniane zaległości z tytułu zobowiązań publicznoprawnych. Tymczasem odrębną grupę stanowią wierzytelności z tytułu należności publicznoprawnych, do których należą: podatki (w tym podatki i opłaty lokalne), wszelkie opłaty administracyjne, opłaty sądowe, a także grzywny, mandaty i kary pieniężne. Wśród tych wierzycieli znajdują się m.in. organy administracji rządowej i samorządowej, organy władzy sądowniczej i inne organy władzy publicznej, w tym urzędy skarbowe. Ponadto do kategorii wierzycieli publicznoprawnych należą również tzw. organy rentowe, tj. m.in. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (w szczególności z tytułu składek niezapłaconych przez pracodawców) i Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (w szczególności z tytułu składek niezapłaconych przez rolników)².

Zgodnie z art. 12 ust. 1 u.u.i.g., warunkiem przekazywania informacji gospodarczych przez wierzyciela do biura informacji gospodarczej w celu ich ujawniania jest zawarcie przez tego wierzyciela umowy z biurem o udostępnianie informacji gospodarczych. Informacje do BIG-u mogą przekazywać zatem jedynie ci przedsiębiorcy, którzy mają zawartą z biurem stosowną umowę. Należy przy tym wskazać, iż wierzyciele korzystają (pobierają i/lub przekazują) z informacji gospodarczych zgromadzonych w biurze za określoną, z góry pobieraną opłatą.

W ramach programu Rzetelna Firma podmiotom gospodarczym przyznawane jest m.in. wyróżnienie „Certyfikat Rzetelności”. „Certyfikat Rzetelności” jest to zaświadczenie, z treści którego wynika, że podmiot na nim widniejący na dzień wystawienia certyfikatu nie posiada przeterminowanych zobowiązań notowanych w KRD BIG S.A. określonych w u.u.i.g.

Na stronie internetowej <http://www.rzetelnafirma.pl/>, w zakładce „dla konsumentów” Spółka prezentowała opis ww. opis „Certyfikatu Rzetelności”, wskazując, iż:

- *„Certyfikat Rzetelności pomaga budować zaufanie klienta wobec firmy. Stała aktualizacja oparta o dane Krajowego Rejestru Długów sprawia, że Certyfikat Rzetelności jest obiektywnym dowodem rzetelności i przejrzystych zasad działania przedsiębiorstwa”* oraz
- *„Certyfikat Rzetelności jest przyznawany w ramach programu Rzetelna Firma i jest najbardziej aktualną informacją o solidności i wypłacalności firmy”.*

Pismem z 23 października 2014 r. Spółka poinformowała, iż mając na uwadze podstawowy cel działania Spółki, jakim jest szerzenie wśród polskich przedsiębiorców zasad etycznych takich jak m.in. przejrzystość prowadzonej działalności, Spółka zdecydowała się na doprecyzowanie komunikatów na swoich stronach internetowych, aby rozwiązać wszelkie wątpliwości uczestników obrotu gospodarczego, którzy chcą zasięgnąć informacji o Programie „Rzetelna Firma”.

Prezes Urzędu ustalił, że Spółka dokonała następującej zmiany treści zamieszczonych na stronie informacji:

---

² Tadeusz Biątek, *Komentarz do art.1 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych*, System Informacji Prawnej LEX.

- zakładka „dla konsumentów” została usunięta ze strony internetowej i zastąpiona zakładką „o programie”;
- komunikat o treści: „Certyfikat Rzetelności jest przyznawany w ramach programu Rzetelna Firma i jest najbardziej aktualną informacją o solidności i wypłacalności firmy” został zastąpiony następującym: „Certyfikat Rzetelności jest przyznawany w ramach programu Rzetelna Firma i jest stale aktualizowaną informacją o solidności i wypłacalności firmy...”;
- komunikat o treści: „Certyfikat Rzetelności pomaga budować zaufanie klienta wobec firmy. Stała aktualizacja oparta o dane Krajowego Rejestru Długów sprawia, że Certyfikat Rzetelności jest obiektywnym dowodem rzetelności i przejrzystych zasad działania przedsiębiorstwa” został zastąpiony następującym: „Stała aktualizacja oparta o pochodzące z rynku dane przetwarzane przez Krajowy Rejestr Długów BIG SA i Rzetelną Firmą Sp. z o.o. sprawia, że Certyfikat Rzetelności jest obiektywną informacją o przejrzystych zasadach działania przedsiębiorstwa”.

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Interes publiczny

Przepis art. 1 ust. 1 ustawy okik ogranicza zastosowanie jej przepisów wyłącznie do podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Warunkiem koniecznym do uruchomienia instrumentów określonych w tej ustawie jest zatem zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców naruszają jej przepisy i jednocześnie stanowią zagrożenie dla interesu publicznego, bądź też naruszają ten interes.

Niniejsze postępowanie dotyczy podejrzenia stosowania przez Przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, wymienionej w sentencji niniejszej decyzji.

Praktyka ta mogła dotyczyć wszystkich potencjalnych konsumentów chcących skorzystać z oferty podmiotów promujących się przyznaniem przez Przedsiębiorcę „Certyfikatem Rzetelności”. Uznać wobec tego należy, iż niniejsze postępowanie prowadzone jest w interesie publicznym.

Strona postępowania

Zakaz stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określony w art. 24 ust. 1 ustawy okik dotyczy jedynie przedsiębiorców, a zatem stroną postępowania prowadzonego przed Prezesem UOKiK może być wyłącznie podmiot posiadający status przedsiębiorcy w rozumieniu tej ustawy.

Ustawa okik zawiera legalną definicję przedsiębiorcy. Zgodnie z jej art. 4 pkt 1, pod pojęciem tym należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 584 ze zm.) oraz: a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością

gospodarczą w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej, b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, d) związek przedsiębiorców (z wyłączeniem przepisów dotyczących koncentracji)³. Natomiast w myśl art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Właściwą dla przedsiębiorcy działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (art. 2 ww. ustawy).

Rzetelna Firma Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu jest spółką prawa handlowego wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą. Nie ulega zatem wątpliwości, iż posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu powoływanego powyżej art. 4 pkt 1 ustawy okik. Oznacza to, że przy wykonywaniu działalności gospodarczej Spółka podlega rygorom określonym w ustawie okik. Tym samym jej działania mogą podlegać ocenie w aspekcie naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Uprawdopodobnienie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy okik⁴, jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust. 1, lub będących podstawą wszczęcia postępowania – że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

Analiza przepisu art. 28 ust. 1 ustawy okik pozwala jednoznacznie stwierdzić, że Prezes UOKiK może wydać powyższą decyzję w sytuacji łącznego spełnienia dwóch przesłanek:

- uprawdopodobnienia w trakcie postępowania w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, iż przedsiębiorca stosuje niedozwoloną praktykę, o której mowa w art. 24 ww. ustawy,
- zobowiązania się przedsiębiorcy do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków.

Uprawdopodobnienie oznacza, że na korzyść strony postępowania odstąpiono od udowodnienia określonych faktów na rzecz uprawdopodobnienia, że stosuje on praktykę określoną w art. 24 ustawy okik.

---

³ Trzeci człon definicji przedsiębiorcy zawartej w art. 4 pkt 1 lit. c) ustawy okik znajduje zastosowanie wyłącznie w postępowaniach w sprawach koncentracji.

⁴ W brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 10 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 945), stosowanym na mocy art. 3 tej ustawy.

Uprawdopodobnienia wymagają wszystkie przesłanki zakazu z art. 24 ust. 1 ustawy okik łącznie.

Uprawdopodobnienie bezprawności działania przedsiębiorcy

Bezprawność, do której odwołał się ustawodawca, wprowadzając do ustawy okik definicję praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, należy rozumieć jako sprzeczność z prawem lub dobrymi obyczajami.

Zarzut stosowania nieuczciwej praktyki rynkowej

Jako jedną z zakazanych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych w art. 24 ust. 2 ustawy okik ustawodawca wymienił stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych. Oznacza to, że jeśli mamy do czynienia z nieuczciwą praktyką rynkową w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, która jednocześnie godzi w zbiorowe interesy konsumentów, to takie działanie w świetle prawa może zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych jest zakazane na mocy art. 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. W myśl art. 4 ust. 1 ww. ustawy, praktyka przedsiębiorcy jest nieuczciwa, jeżeli pozostaje w sprzeczności z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu. Przedmiotowy przepis zawiera klauzulę generalną, która na okoliczność stosowania danej praktyki będzie podlegała stosownej konkretyzacji. Jednocześnie ustawa dokonuje podziału nieuczciwych praktyk rynkowych na praktyki wprowadzające w błąd oraz agresywne praktyki rynkowe (art. 4 ust. 2 ustawy).

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, za praktykę rynkową wprowadzającą w błąd uznaje się działanie wprowadzające w błąd, które w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Wprowadzającym w błąd działaniem może być w szczególności rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji lub rozpowszechnianie prawdziwych informacji w sposób mogący wprowadzać w błąd (art. 5 ust. 2 pkt 2 i 3 ww. ustawy). Taka praktyka może dotyczyć m.in. cech produktu (art. 5 ust. 3 pkt 2 ww. ustawy).

Odnosząc powyższe do rozpatrywanej sprawy, należy stwierdzić, iż Spółka na swojej stronie internetowej zamieściła następujące informacje: „ (...) Stała aktualizacja oparta o dane Krajowego Rejestru Długów sprawia, że Certyfikat Rzetelności jest obiektywnym dowodem rzetelności i przejrzystych zasad działania przedsiębiorstwa” oraz: „Certyfikat Rzetelności (...) jest najbardziej aktualną informacją o solidności i wypłacalności firmy”. Tymczasem z treści przyznawanego przez Spółkę „Certyfikatu Rzetelności” wynika jedynie, że podmiot na nim widniejący na dzień wystawienia certyfikatu nie posiada przeterminowanych zobowiązań notowanych w KRD BIG S.A., określonych w u.u.i.g.

Jak zostało powyżej wskazane, KRD BIG S.A. nie jest jedynym biurem informacji gospodarczej gromadzącym informacje o niesolidnych dłużnikach. W Polsce funkcjonują jeszcze cztery inne biura, również prowadzące listy nierzetelnych dłużników. Biura działają samodzielnie na zasadzie konkurencyjności. Nie będąc ze sobą powiązane,

prowadzą odrębne bazy danych. Każde biuro posiada swoją listę dłużników, którą administruje. Jeśli zatem konsument szuka informacji na temat rzetelności swojego przyszłego kontrahenta, powinien wystąpić z zapytaniem do każdego z BIG-ów.

Ponadto należy podkreślić, iż wpis na listę dłużników dokonywany przez biuro informacji gospodarczej nie następuje automatycznie. Warunkiem takiego wpisu jest m.in. zawarcie przez wierzyciela umowy z BIG-iem o udostępnianie informacji gospodarczych oraz zgłoszenie takiej informacji przez tego wierzyciela do BIG-u.

W konsekwencji przedsiębiorca, który nie posiada przeterminowanych zobowiązań notowanych w KRD BIG S.A., może mieć takie zobowiązania notowane w rejestrze prowadzonym przez pozostałe biura informacji gospodarczej, bądź nie być w ogóle zgłoszonym przez swojego wierzyciela do takiego rejestru. Podkreślenia wymaga także fakt, iż w KRD BIG S.A. nie są ujawniane informacje o wierzytelnościach publicznoprawnych. Zatem przedsiębiorca nienotowany w KRD BIG S.A. może mieć zaległości z tytułu należności publicznoprawnych (np. podatki, grzywny, mandaty i kary pieniężne, należności ZUS z tytułu składek niezapłaconych przez pracodawców itp.). Konsument nie ma zatem dostępu do pełnej informacji o zobowiązaniach finansowych kontrahenta, lecz jedynie o tych, które są ujawnione w KRD BIG S.A.

W obliczu powyższego, w związku z przedstawionym stanem faktycznym, prezentowanie przez Spółkę na stronie internetowej komunikatów o treści: „Stała aktualizacja oparta o dane Krajowego Rejestru Długów sprawia, że Certyfikat Rzetelności jest obiektywnym dowodem rzetelności i przejrzystych zasad działania przedsiębiorstwa” oraz: „Certyfikat Rzetelności (...) jest najbardziej aktualną informacją o solidności i wypłacalności firmy” stanowi podawanie informacji nieprawdziwej, która może wprowadzać w błąd konsumentów odnośnie do wiarygodności płatniczej przedsiębiorstwa legitymującego się ww. Certyfikatem Rzetelności. Tym samym może wpływać na decyzje konsumentów odnośnie do wyboru kontrahenta. Nadużyciem ze strony Spółki jest posługiwanie się nieuzasadnionymi sformułowaniami: „obiektywny dowód rzetelności i przejrzystych zasad działania przedsiębiorstwa” oraz „najbardziej aktualną informacją o solidności i wypłacalności firmy, w oderwaniu od rzeczywistych cech wydawanego certyfikatu. **Z „Certyfikatu Rzetelności” wynika wyłącznie, że podmiot na nim widniejący na dzień wystawienia certyfikatu nie posiada przeterminowanych zobowiązań notowanych w KRD BIG S.A. określonych w u.u.i.g.**

W ocenie Prezesa UOKiK, prezentowanie przez Spółkę wskazanych informacji ma zachęcać konsumentów do skorzystania z usług i zakupu produktów od przedsiębiorców legitymujących się przyznanym przez Spółkę certyfikatem. Tymczasem wprowadzanie w błąd co do cech przedmiotowego certyfikatu może powodować podjęcie przez konsumentów decyzji, której nie podjęliby znając rzeczywisty charakter Certyfikatu Rzetelności. Decyzję konsumenta dotyczącą umowy – zgodnie z jej definicją zawartą w art. 2 pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym – należy odnosić do podejmowania przez konsumenta decyzji co do tego, czy, w jaki sposób i na jakich warunkach dokona zakupu lub zapłaci za produkt, bez względu na to, czy konsument postanowi dokonać określonej czynności, czy też powstrzymać się od jej dokonania. Ponadto, zgodnie z art. 4 ust. 1 ww. ustawy, zniekształcenie lub możliwość zniekształcenia zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta może dotyczyć etapu przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu.

Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym posługuje się pojęciem przeciętnego konsumenta. Zgodnie z treścią art. 2 pkt 8 ww. ustawy przeciętny konsument jest to konsument dostatecznie poinformowany, uważny i ostrożny. Oceny, zgodnie z brzmieniem ustawy, dokonuje się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak wiek, niepełnosprawność fizyczna lub umysłowa. „Certyfikat Rzetelności” może uzyskać każdy przedsiębiorca, z każdej branży handlowej, w związku z czym przy ustalaniu modelu konsumenta należy wziąć pod uwagę przeciętnego polskiego konsumenta. Będzie to więc osoba przeciętnie rozsądna i uważna, jednakże nie posiadająca specjalistycznej i pełnej wiedzy, w szczególności dotyczącej kwestii prawnych, w tym związanych z działalnością biur informacji gospodarczej. Wobec powyższego stwierdzić należy, iż przeciętny konsument, na skutek informacji zamieszczonych przez Spółkę mógł zostać wprowadzony w błąd i w konsekwencji podjąć decyzję dotyczącą umowy, które w innych okolicznościach by nie dokonał.

Powyższe działanie Spółki może naruszać dobre obyczaje. Dobre obyczaje pozostają klauzulą generalną, która podlega konkretyzacji na okoliczność danego stanu faktycznego. Zgodnie z poglądem doktryny *sprzeczne z dobrymi obyczajami są działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności (...) czyli takie działania, które potocznie określone jest jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania*⁵. W niniejszej sprawie dobry obyczaj należy ocenić jako prawo przeciętnego konsumenta do rzetelnej i prawdziwej informacji co do cech świadczonej przez przedsiębiorcę usługi (w tym wypadku – treści wystawianego przez Spółkę dla przedsiębiorców „Certyfikatu Rzetelności”). Konsument powinien być zatem poinformowany co do faktów, które poświadczą certyfikat, a nie wprowadzony w błąd poprzez nieuzasadnione posługiwanie się wskazanymi wyżej sformułowaniami opisu „Certyfikatu Rzetelności”, które nie odpowiadają jego charakterowi. Sprzeczne z dobrymi obyczajami jest już samo podejmowanie działania, które ma na celu wprowadzenie kontrahenta (lub przyszłego klienta) w błąd. Podmioty w obrocie prawnym powinny bowiem działać uczciwie i lojalnie.

Wobec powyższego za uprawdopodobniony należy uznać bezprawny charakter działań przedsiębiorcy.

Uprawdopodobnienie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów formułuje definicję negatywną pojęcia zbiorowego interesu konsumentów, stwierdzając w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. W świetle art. 1 ust. 1 ww. ustawy należy przyjąć, że ze zbiorowymi interesami konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działania przedsiębiorcy są powszechne i mogą dotknąć każdego potencjalnego konsumenta będącego kontrahentem przedsiębiorcy. Przedmiotem ochrony nie są zatem interesy indywidualnego konsumenta lub grupy indywidualnych konsumentów, ale wszystkich – aktualnych lub potencjalnych – klientów traktowanych

---

⁵ W. Popiołek [w:] *Kodeks cywilny Tom I. Komentarz*, pod redakcją K. Pietrzykowskiego, C.H. Beck, Warszawa 2002, s. 804.

jako grupa uczestników rynku zasługująca na szczególną ochronę (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 lipca 2008 r., sygn. akt VI ACa 306/08).

Stanowisko to potwierdzone zostało również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 września 2003 r. (sygn. akt: I CKN 504/01) stwierdził, iż: „nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy antymonopolowej można wszczynać tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczby potencjalnych konsumentów”.

W ocenie Prezesa UOKiK, praktyki zarzucane Przedsiębiorcy mogą dotyczyć wszystkich konsumentów chcących skorzystać z oferty podmiotów promujących się przyznaniem przez niego „Certyfikatem Rzetelności”. Oznacza to *de facto*, że przedmiotowe praktyki mogą dotyczyć nieokreślonego z góry kręgu adresatów, a zatem mogą naruszać zbiorowy interes konsumentów. Uprawdopodobnione naruszenia zagrażają jednemu z podstawowych praw konsumentów, jakim jest prawo do uzyskania rzetelnej, pełnej i niewprowadzającej w błąd informacji. Jego ochrona jest niezwykle istotna, bowiem to ono gwarantuje konsumentom możliwość autonomicznego podejmowania decyzji co do zakupu określonych towarów lub usług.

W świetle powyższego, za uprawdopodobnione należy uznać naruszenie przez Spółkę zbiorowych interesów konsumentów.

Zobowiązanie Rzetelnej Firmy Sp. z o.o.

Oprócz uprawdopodobnienia wyżej omówionych przesłanek warunkiem pozwalającym na wydanie decyzji zobowiązującej przez Prezesa UOKiK jest zobowiązanie się przedsiębiorcy do podjęcia lub zaniechania określonych działań. Zobowiązanie przedsiębiorcy stanowi jednostronny akt woli, który w sytuacji wydania decyzji na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy okik staje się obowiązkiem prawnym⁶.

Zobowiązanie może polegać na podjęciu określonego działania bądź jego zaniechania, w zależności od tego, jaka postać zachowania przedsiębiorcy będzie niezbędna do zabezpieczenia interesów konsumentów.

W przedmiotowej sprawie, wobec faktu złożenia przez Spółkę zobowiązania do zaniechania zarzucanej jej sprzecznej z prawem praktyki, poprzez:

1. zamieszczenie na stronie internetowej Przedsiębiorcy w zakładce zatytułowanej „O programie” informacji o następującej treści:

„Rzetelna Firma to program dla każdego przedsiębiorcy, który chce pokazać, że rzetelność i uczciwość w biznesie jest dla niego najważniejsza. Ułatwia on budowanie pozytywnego wizerunku swojej firmy, jako wiarygodnej i wypłacalnej. Uczestnicy programu otrzymują Certyfikat Rzetelności, który potwierdza brak niespłaconych zobowiązań notowanych w Krajowym Rejestrze Długów BIG S.A.

---

⁶ M. Sieradzka [w:] K.Kohutek, M.Sieradzka, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*. Warszawa 2008, s. 681-682.

Certyfikat wydawany jest w formie tradycyjnej oraz w formie elektronicznej – aktualizowanej na bieżąco, dostępnej online. Dzięki temu stanowi on obiektywną informację o solidności i wypłacalności firmy.

Rzetelna Firma skupia już ponad 50 000 przedsiębiorstw, ze wszystkich gałęzi gospodarki”;

2. zamieszczenie na stronie internetowej Przedsiębiorcy w zakładce zatytułowanej „Co to jest Certyfikat Rzetelności” informacji o następującej treści:

„Certyfikat Rzetelności to dokument, dzięki któremu pokażesz, że Twoja firma nie jest wpisana do Krajowego Rejestru Długów BIG SA. Oznacza to, że nie posiada ona żadnych niezapłaconych zobowiązań wpisanych do ww. bazy dłużników. Dzięki temu możesz być postrzegany jako wiarygodny i rzetelny kontrahent, któremu można zaufać.

Certyfikat jest dostępny w formie elektronicznej i papierowej – możesz umieścić go w widocznym miejscu w swojej firmie.

Twój klient może sprawdzić aktualność Certyfikatu o dowolnej porze. Wystarczy, że kliknie w banner zamieszczony na Twojej stronie www”,

Prezes UOKiK uznał, iż zasadnym będzie przyjęcie zobowiązania Przedsiębiorcy i wydanie decyzji na podstawie art. 28 ustawy okik.

W ocenie Prezesa UOKiK, zobowiązanie przedstawione przez Przedsiębiorcę zmierza do zapobieżenia naruszeniom zbiorowych interesów konsumentów i w sposób wystarczający zabezpieczy interesy konsumentów. W związku z tym wniosek Przedsiębiorcy o wydanie decyzji zobowiązującej należało uwzględnić.

W pkt I sentencji decyzji Prezes Urzędu nałożył zatem na Spółkę obowiązek wykonania przyjętego zobowiązania, zakreślając jednocześnie termin 1 (jednego) miesiąca na jego wykonanie. Termin ten jest terminem wystarczającym do skutecznego wykonania wszystkich czynności niezbędnych do realizacji złożonego zobowiązania.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie I sentencji decyzji.

Obowiązek składania informacji o stopniu realizacji zobowiązania

Stosownie do art. 28 ust. 3 ustawy okik elementem obligatoryjnym decyzji zobowiązującej jest nałożenie przez Prezesa UOKiK na przedsiębiorcę obowiązku składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązania, m.in. w formie sprawozdania z wykonania nałożonego zobowiązania. Nałożenie obowiązku sprawozdawczego zwalnia Prezesa UOKiK z konieczności monitorowania zachowań przedsiębiorcy⁷, a pozwala skoncentrować się na efekcie końcowym realizacji zobowiązania, jakim jest sprawozdanie.

Przedsiębiorca powinien zatem podjąć działania niezbędne do osiągnięcia skutku wskazanego w zobowiązaniu, a następnie przedłożyć Prezesowi UOKiK dokumenty

---

⁷ D. Miąsik, [w:] T. Skoczny (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*. Warszawa 2009, s.1055.

poświadczające wykonanie zobowiązania w tym zakresie. Takimi dokumentami będą w szczególności zrzuty strony internetowej.

Na złożenie sprawozdania z wykonania ww. czynności został Spółce określony termin 2 (dwóch) miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w punkcie II sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r., poz. 101 ze zm.) od niniejszej decyzji przysługuje Przedsiębiorcy odwołanie, które wnosi się za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury w Warszawie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

Dyrektor Delegatury UOKiK
w Warszawie
Dorota Grudzień-Barbachowska
/podpis/